

چرا ارسطو را معلم اول می‌خوانند؟

دانشیار گروه الهیات دانشگاه فردوسی مشهد با اشاره به اینکه «ارسطو تاثیر زیادی بر حکمت اسلامی و کل جهان گذاشته است»، گفت: آثار ارسطو پس از 20 قرن هنوز زنده است.

دانشیار گروه الهیات دانشگاه فردوسی مشهد با اشاره به اینکه «ارسطو تاثیر زیادی بر حکمت اسلامی و کل جهان گذاشته است»، گفت: آثار ارسطو پس از 20 قرن هنوز زنده است.

به گزارش ایسنا، «معلم اول» عنوانی است که به ارسطو، فیلسوف یونانی داده اند. ارسطو یکی از بزرگترین فیلسوفان یونانی است که 384 سال پیش از میلاد مسیح (ع) به دنیا آمده. او شناخته شده ترین شاگرد افلاطون بوده و 20 سال در مکتب وی آموزش دیده است. همچنین از او به عنوان معلم اسکندر مقدونی نیز یاد می شود. ارسطو در 62 سالگی از دنیا رفته است.

سیدحسین سیدموسوی، دانشیار گروه الهیات دانشگاه فردوسی در پاسخ به این پرسش ایسنا که «چرا به ارسطو لقب "معلم اول" داده اند؟»، اظهار کرد: ارسطو معروف به معلم اول است. او شاگرد افلاطون بوده و حدود 20 سال در آکادمی او تحصیل کرد و فوق العاده نسبت به استاد خویش تواضع داشت. او علاقه زیادی به استاد خود داشت، هرچند در برخی آرا با وی مخالف بود. او جمله معروفی دارد که «من افلاطون را خیلی دوست دارم اما حقیقت را بیشتر.»

وی ادامه داد: او در این 20 سال هم زیستی با استاد خود، در برخی اعتقادات، با او مخالفت داشت. این مساله نشان از بزرگی ارسطو دارد و بیان می کند که ارسطو، هم شخصیتی آزاداندیش داشته که احترام معلم خود را دارد و هم این احترام، مانع آزاداندیشی وی نشده است.

سه دوره فکری ارسطو

دانشیار گروه الهیات دانشگاه فردوسی، ادامه داد: آثار زیادی از ارسطو به دست ما رسیده که در این بین برخی از این آثار منصوب به اوست. علت این انتصاب این است که این آثار با آراء وی منطبق نیست. برخی معتقدند ارسطو در دوران حیات خود سه دوره فکری را پشت سر گذاشته که در دوره نخست کاملاً تحت تاثیر افلاطون بود. دوره دوم دوره ای است که دیدگاه های او آمیخته ای از آراء افلاطونی و ارسطویی است و دیدگاه های او در دوره سوم کاملاً ارسطویی شده است.

سیدموسوی خاطرنشان کرد: علت شهرت ارسطو به معلم اول، آثاری است که در حوزه های مختلف مانند منطق و فلسفه دارد. او آثار خود را خیلی منظم در اختیار بشر قرار داده و شاید نخستین کسی باشد که در حوزه منطق، مباحث مهم را دسته بندی کرده است. این روش ارسطو در دیگر آثار او در خصوص مباحث طبیعیات و الهیات نیز به چشم می خورد.

دانشیار گروه الهیات دانشگاه فردوسی، اضافه کرد: علت دیگر نام گذاری او به عنوان معلم اول این است که آثار وی مورد توجه حکمای بعد از او قرار گرفته است. در بین مسلمانان، ابن رشد، به شرح آثار وی پرداخته است. در حال حاضر سه شاخه حکمت و فلسفه در دنیا شناخته شده که یکی حکمت افلاطونی و اشراقی، دیگری حکمت متالیه و نهایتاً حکمت مشاست. در این بین حکمت مشا به پیروی از آثار ارسطو تعریف شده است.

ارسطو تاثیر زیادی بر حکمت اسلامی گذاشته است

وی تصریح کرد: یکی از کسانی که آثار حکمت مشایی وی به ما رسیده است، ابن سیناست. البته او در اواخر عمر خود به حکمت جدیدی روی آورد که اثر زیادی از آن به ما نرسیده، اما در سایر آثار خود، ابن سینا براساس حکمت رایج سخن گفته که حکمت رایج، همان حکمت مشا به شمار می رود. آثاری که از ارسطو در دوره بنی عباس ترجمه شده، نشان می دهد او تاثیر زیادی بر حکمت اسلامی و کل جهان گذارده است و از این جهت او را سرمنشا حکمت مشا می دانند.

آثار ارسطو پس از 20 قرن هنوز زنده است

دانشیار گروه الهیات دانشگاه فردوسی با بیان اینکه «هم اکنون بیش از 20 قرن از زمان حیات ارسطو می گذرد»، عنوان کرد: با این حال نمی توان بیان کرد که ارسطو بر یک دانش، بیش از سایر علوم، اثر گذارده است. امروز همه آثار وی زنده و به زبان های مختلف ترجمه شده است. او در حیطه های مختلفی مانند الهیات، منطق، اخلاق و... آثاری تالیف کرده که تا امروز نیز مورد توجه فیلسوفان قرار داشته است. بنابراین اینکه بخواهیم ارسطو را محدود به یک علم خاص کنیم، کار دشواری است؛ چون او در زمینه های مختلف آثار بزرگی دارد. با این حال به نظر من او در حوزه منطق، سیاست و اخلاق شاخص ترین آثار را از خود بر جای گذارده است.

گفتی است از سال 1994 به بعد، 5 اکتبر توسط یونسکو به عنوان روز جهانی معلم نامگذاری شده و هدف از اعلام چنین روزی بهادادن به معلمان و بررسی مشکلات آنها در سراسر دنیا اعلام شده است.